

Franckesche Stiftungen zu Halle

Panacea Apostasiæ: To gest, Lekarstwj proti Odpadlstwj

Vedel, Nicolaus

Lessné, 1631

Kázání První

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

[urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228786](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:gbv:ha33-1-228786)

R. Mikulasse Wede-
lia, Professora Ge-
newensteho,

Dwoge potěšeně
Kázani, i První Kapi-
tol Zacharyáše Pro-
roka rožaré: A pro po-
těšení wěřících wábe-
wytěšena.

Kalb die Dillstuck auf den
nein, boubung von 7. 10. 12.
verloren, werden, Lleson
te 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
nein, boubung von 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
Zalman 75. v 4. 5. 6. 7.

Dim blázním/ Nebkázíte; a bez-
božným/ Nepřizvihúte rohú;
Nepřizvihúte proti Nepřizvihú-
mu rohú svých, aniž mluvte tvrdos-
tigně. Nebo ne od Východu; ani
Západu, ani od pausše přichází zvě-
stění; Ale Bůh saudee, gednoho po-
nizuge/ a druhého pomysluje.

Kalb die Dillstuck auf den
Holland zu 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23.
Lohn, 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
Morgens, 1. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30.
17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
Aus dem 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.
Böhmern, 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40.

Neygasněgšimu a Beliso-
mocnému Knížeti a Pánu/ Pánu
Frydrichtowí; Boží milosti Králi
Čestnému, Falcgraběti při Řecku a
Kurfürstowí, mému milostivému
Králi a Pánu.

Milostivý Králi, může se ne-
pochybně W. R. M. rozpome-
nauti/ kterak Služebných Chr-
twe, a Professorki Akademie Genewen-
ské, hned poptigeti poddané W. R. M.
Čestného Království foruny, s náleži-
tou šternosti gratulugice šťastní winso-
wali/ nekoliko k té světské i klata a dra-
hého kamení složeně/ ale také a mno-
hem více k trnové Křesťové foruně,
kterauž je Wasse Královská Mi-
lost Králi Křesťu ku poctivosti/
sehož království Wasse Královská

2.
An der Dylenen.
Zur 9. Tagen nach dem
Winn 2003 Infanterie
Havus 1000 2003 Infanterie

4
Milost vziati se račila/ nospeti musš,
předpowědli. Gatož se re-
dy časem swým vláze/ že tato rnowá,
hned začim na hlavu Bassi Kralow-
ské Milosti wstawená fortuna / wice
Bassi Kralowské Milosti sláwy a po-
ctivosti přinášši/ nežli zemnický ta Křá-
lowská Důstognoš/ čím wice prawš n,
čím wšše fortuna Krále Králů zemské
foruny přewyšsuge: tak gest na druhau
také stranu známě, že se Wasse Kralow-
ská Milost stále w tkři swém čím
slowem porěšsuge, o kterémž Král Da-
wid (gehož Mlepěgemí Pán Báh W.
K. M. wede) prawš/ že kdyby nebylo
geho porěšsení ustawalo/ žeby byl zahy-
nul w trápení swém. Meziž gt-
němi pat porěšsenými Pisma Swatého
míšti/ glau y ta Proroka Zacharyáše
slowa, kteráž odemne předešle Chrtwi
Boží jde wswěšlowána sau/ a nyni m-
no první mág vmysl na swěšlo se dá-
wagi: čím wšak vmyslem/ mohlaby
komu

5
toma i zarmancenshch / s sauzenshch, pod
ghem Antykrystowhm ryegichch / a neh
mezh tryumfny Antykrystowhm vmdle-
magichch Krestanů, k občerstweni stale
k Bohu a milosti geho naděge, poslaui-
ti. Zolassie poněwadz tento text tako-
wsh gest, že chřestibn ho kdo pilně k srdcy
pustiti, ne tak se snadně k Dopadlstw j tak
mnohými slami (Bohu se polirůg) pfi-
klady, pfiwěsti daci mocy bude. A po-
něwadz sem nepochybował, že rozgimá
ni pěkneho toho Prorockého widěni n
W. K. M. nenevtaemné bude, chřel
sem ge s náležitau pokorau W. K. M.
odewzdati, ponížēnē žádage / aby to Wa-
še Králowška Milost odemne, gakožto
gedneho i poslišně poddangch, milosti-
wě oblibiti ráčila.

Milostiwsh Bůh račiž tak mnoho
tisiců poběžnshch srdcy (a mezh ginhm
Chřtwe Genewenspě / kteráž modlitba
mi stwhmi W. K. M. wraucně Bohu
poraučj) vpěni a wadycháni rychle ry-
a iij. Kysseck

6

stysset, a w osobě Bassi Královské
Milosti Chřem swau brzy stastným,
weselým novým Rokem, a za tím stá-
lým požehnáním svým Bož-
ským, porěšiti. W Be-
newě, 30 Decemb.

1662

1 6 2 5.

W. K. M.

poniženě poddaný,

Nikuláš Wedelius
Professor a Chř-
em Genewenský
Služebný.

Rázání První.

Držané před stavěním Weče Pá-
ně, vshromáždění Cirkve Německé
města Benewy w Neděli 21 Augusti
Léta 1625.

Text Zachary. 1. & 18. 19. 20. 21.

E y po; dwihl sem oči svých/
a ušel sem, a ay čtyři roho-
wé. Y řekl sem Andělu kterýž mlu-
vil semnau/ Co wyznamenávají
tyto věci? Y řekl mi/ to gsau ti ro-
howé kterých zmitali Judau, Izraelem
a Geruzalémem. Ukázal mi také
Hospodin čtyři kováře. Y řekl
sem/ Co gdau dělají tyto? Y mluvil
ěla/ Tito gsau rohowé kterých zmitali
Judau, tak že žádný nemohl pozdwi-
hnouti hlavy své: protož přišli ti
a uij. 10

to/ aby ge přestřassili, a srazili rohy
těch narodů/ kterých pozdvihli rohy
proti zemi Židské/ aby ni zmjstali.

Výklad.

Přívětivost Boží k myšlen-
kám n wtom se spatřuje/ že přispívá
málo k geigich naromoc, wtru geigich
znameními Božími prostředky roz-
buzuje/ vospřahuje, a twrdí. Pro kterých
chl k zaslíbením svým obzřet má ge-
stá znamení a pečeti přiměřowati/ ne-
gen aby ta ráž zaslíbení patrněgi rozumí-
na/ ale také zagtstsi a neproměnitel-
něstsi držána byla. Tak k zaslíbením
milosti odpustění hříchů/ swatredlnosti
a žiwota věčného, přiměřyl pečeti du-
chowní, totiž Swátosti: kterýmiž se ga-
w starém tak y w Novém Zákoně ge-
nomu každému očité wkazuje a swrzu-
ge/ že Bůh milost swau a věčný žiwot
genul

9
gemu bárá/; paubě mltosti pro záslu-
hu Krystowu. Obwzřádně pak tč
potřebě Wečeti Swarau Syna swého
nakidil, kterauž my nyní ted we gměnu
geho společně držeti máme. Nebo li-
tost mage nad mdlobau nassi/ ne gen
nám w Ewangeliu swém záslibi/ že
kdo Želo geho gi a krew pige (t. po-
dlé geho wlastního wškladu v. 47. 48.
kdo w něho wěří) žiwot wěčný miji
bude: ale také tč potřebě tuto slawnau
Swátost nakidil; Předně, abychom
tu wyrozumjwali, že gat chléb a wino
připrawené krmí a napági přirozený ren-
ty žiwot/ tak za nás dané Želo Krysto-
wo krmí, a wylitá krew napági duši na-
ssi, tč nesmrtelnosti. Druhě, abychom
se wgistowali/ že gat prawdiwě ge-
den každý s prawau wěrau tč comuto sto-
lu přistupuge/; požehnaného chleba gi/
a; požehnaného kalicha pige/ tak praw-
diwě také gi a pige prawě Želo Páně, a
prawau krew geho: na odpustění hříchů
swých.

10

swých.

Podobně y we Křtu S.
 wo též jestlibenš o očistěnj a obmytj křtj
 Křstowau hřichů nassich, zewnitřnjm
 pokropenjm wodau na těle nassem nám
 se maluge a gisti. A timt spůsobem
 sliby swé o wěcech wěčných Bůh náš
 znamenjmj milosti swé nám twrdj.

Alle ne gen ty, než y sliby o wěcech we-
 řdněšich/zwláště strannj milostiwé ochra-
 ny Eštrwe swé proti nepřátelům gegim.
 Echož (gingch nynj nescislnych přjtkla-
 dů pominauc) pěkně ted přjklad máme
 w přečtených slowich.

Kdež jaslj-
 bkw Pán Bůh lidu swému w čas žage-
 ti gegich do Babilona/ že ge ochrániti,
 nepřátely pat gegich šrotiti, nžbrž ža-
 žyti chce, nepřestal na slowich: ale přj-
 wjal sobě k tomu gistá znamenš a figū-
 ry/ kterěž Proroku swému před oči před-
 stawiw, tim gistotu porěšens swého w srd-
 ce gim wkládal,

Což nynj w bájni
 Dojz přjtomně rozražjme.

Zdrluge se pat w slowich řečto
 dwoge Widěnj,

I. Wt.

I. Widenj čepř Kothů/a wopřina-
menánj gegich.

II. Widenj čepř Kowárů/a wop-
řinamenánj gegich.

V Prwonjm.

[Y widěl sem] Nynprw Prorok
o Wideni oznamuge: kterě widění neby-
lo tělesné, ale duchovní, wnitřním zra-
tem myslí, v wytržení ducha: tak gals
Bůh Prorokům a Apostolům swým ča-
sem v widění gistě wěcnj zgewotwal/ že
myslí z těla wytržení gsauce, w duchu to
neb gině spatrowali. Takowé Widě-
ni tuto měl Zacharyáš/ takowé Petr/
(Skut. 10.) takowé Jan w Zgewení
swém. Pozorůgž pobožná dusse!
K Běčeři Páně také takowé duchovní
widění přinešst musšs; aby amenowitě
smysln swými ne na zemnětním chlebu
a wínu spěl/ ale w duchu Beránta Bo-
žiho za násse hřichy zabitého, spatrowal/
o Janem Křticlem křlage/ Až Berá-
neč

neč

než Boží / kterých snajmá hříchů světa.
(Jan 1.)

[Pozdvihl sem oči svých]

Nehleděl pod sebe dolů, než zburu / tak ga
kom S. Jan w Zgromení roidění swá nad
sebau zburu spakowal (Zgrom. 4. 1.)

W Swatě Wečeti musš wěřich du-
sse také ne gen wůtknjm pratem hleděti /
ale zburu hleděti, Caroděgnice kre-
rá domnělého Samuele, t. Dábla, z hro-
bu wynwodila, hleděla také: ale hleděla ne
zburu, než doů (1 Sam. 28.) Ale

nám wěřichm porauči se zburu hledě-
ti / a hledati toho co tam gest / kdež
Krystus na Prawicy Boží sedj.

(Kol. 3.)

Y gaž bych gá tak smě-
lž byl, křkněš / abych k Nebi oči své zdwl
hati směl, rovně tak nřhodnž hřissnř
gfa gako celnž onen, kterž jdaleka stál.
(Luk. 18. 13.)

Pobožná dusse,
hledissi na hřichy své, owšem žet nebu
de lže než styděti se a oči sklopowati: a

se

le gestlize na Krysta swého Zástupce/
Wystupiele a Dčistiele patřiš, mužeš
směle k Nebi obracet oči: nžbrž což vs-
ce gest k samému Bohu přistaupiti: pro
to je máme plnou swobodu k wstij
do Swatyně/ strže krew Bezisslowu.
A protož přistupmež s prawým srd-
cem w plné gistorě wsrp/ očistěná gř-
magice srdce od swědomi zlého. (Zid
10. v. 19. 22.)

[Widěť sem čipry Kohy] Wt-
di prorok figury před sebou, a neb zname-
ni/ to gest Kohy: ale co tím wyzname-
náno/ toho newidi, než slyši od Ange-
la. Tak w Bečeti Páně co zewnitř
widíme, znamení gsau zewnitřni/ Chléb
a Wino: toho pak co se tím wyzname-
náno/ Čelo a krew Páně, newidíme/ než
musíme o tom Krysta mluwjícího sly-
šet/ a genu wěřiti.

[Y těť sem Angelu čipři mlu-
wě

W

wě

wil semnau/Co gest to? An Pro-
 rot se prá/Co to znamená? Tak se y přt
 Swárosti práti sluffi. Při ustanowo-
 wání Beránka Pán Báh takto porau-
 ti; Kdyžby wám řekl Synowé wá-
 ši, Gafá gest to služba? Dypor-
 wijce gjm, Džet Jáze toto gest Ho-
 spodinur (Exod. 12. 26) tak y w Be-
 četi Páně. Doptáwati se jagisté w
 wěcech Božich, netoliko gest do woleno, a
 le gest welmi potřebné/abn(gafž Prorok
 mluwi) žnámosti swau Křystus os-
 sprawedlnowal. (Jai. 53. 11.) to-
 liko sferiti/ abn doptáwání twé nebylo
 žnewěry, gako Kaffarnaimstých (Jan
 6. 52.) Kterak nám tento může tělo
 swé dáti gisti? A warůž se také přilist-
 ných wšetečných Džazet/ž kterých ne-
 pocházegj než newžitečnj swárowé a
 wšetečn žlé. (1 Tym. 6. 4. 2 Tym
 2. 23. Epl. 3. 9.)

D byt se to časne bylo to nassi
 Wlasti, Německých kraginách, wvážilo
 aby se přilissně Drážky a hádky o Weče
 ti Páně byly zastawily, a wssickni sprost
 ně při slowich ustanoweni Páně a S.
 Pawla gich wškladu, zůstawali/ dosti
 na tom což i obogi strany wěti a wyzná
 wagi/ magice, gimenowitě, 1. že pra-
 wě Želo Křesťowsko, a prawá Krew geho
 prawdivě to Wečeť Páně přitomně
 gsau. 2. že se prawdivě gi a pige.
 3. že se to wěrau prawau dēge. Ty
 wti wěcn oboge strana wěti/ a při nich y
 Augspurská Konfessy w 10. a 13. Ar-
 tikuľi, bez dalšsio hlaubánj zůstawa/ a
 na nich také každému křspasenj dosti gest:
 bez ginch Sřkostí Drážek/ kterč se
 potom náshlně na Kazatedlnich táhly/ i
 počátku hned dobře býti mohlo. Kdy
 by se prawym toho bylo šetřilo/ mohla
 byla gednomyslnost, swornost, a pokoj
 mezy obnowenými Cřkewami zachowá
 na býti/ a takby k neschastným řemtoroz
 W ij. tržám

aršām nebylo ptišlo/ anižby Anenkryst
 enranskwi swého tak daleko ptiwěsti byl
 mohl/ anižby od sedmi ted neb osmi lee
 tak mnoho krwe Křestanské wylito/ tak
 mnoho Zemj, Měst, Ekrkwi a Eškol
 zkaženo bylo/ gatž že se stalo a gessě dě
 ge. (Bohu buď nawěky politowáno) fa-
 losně spartugeme.

[Neal se Angela křerž mluwil
 s nim.] Nepral se rozumu swého/ než
 Angela křerž s nim mluwil. Tak
 přášli se na Wečeti Páně/ co ona gest/
 Nea se Angela křerž mluwi s tebau.
 totž Angela Smlauwy (gatž se Kry-
 stus gmenuge Mal. 3. 1.) ten s námi
 w Wečeti swě mluwi a prawi/ To
 gest tělo mé: což Swař Pawel wy-
 klada/ že Chlěb gest společnost těla
 Křystowa (1 Kor. 10. 16.) Item.
 Kalich gest nowá smlauwa w mē
 krwi: to gest opěr podle Pawla Swa-
 řého

tého wýkladu gest společnost frwe
 Krystowp ič. Tak se Angela Smlau
 wy při Wěcekt Páně otazug. Kro-
 mē pat toho widissi Rohy/totiž rošlic-
 nž křijž jarmuky a těžkosti/přeg se téhož
 Angela křerž; mluwj s rebauz; Co tito
 Rohowé znamenagje? Což gest to že gá
 křijž a těžkosti snášeti musím? Přeg se
 ho prawim, a odpowit: Wědlnij ne-
 nj nad mistrá swého, a služebnij nad
 Pána: dosti gest budeli Wědlnij
 gako mistr geho/a služebnij, gako pán
 geho. Nazpwaliliě hospodáre Bel-
 žebubem/čim wjee domáč; geho? A
 kdo neběře křijže swého a nenásleduge
 mne, nenj mne hoden. Kdo nalézá
 žiwot swůg, strati geg/a kdo geg stra-
 ti pro mne, naležne geg. Nadto,
 odpowit y toto; Nenawidjliě
 was swēt, wězte že mne prwē nenáwi-
 děl. Kdobyšste byli z swēta, swēte což
 děl.

W. 11.

a. 11.

gest geho milowalby: ale že neaste i
 swěta, ale gá i swěta sem was to wo-
 lit / proto was swět nenawidj. Jsem,
 Odpowj co o Salomaunow; Ga ge-
 mu budu Dcem, a on mně bude sy-
 nem: dopustjli se nepravosti, trestati
 ho budu meekau lidškau / ale milosr-
 denstwj swěho od něho neodegmu /
 gako sem od Saule odgal (2 Sam.
 7.) A opět / Pán koho miluje / to
 ho třešce, a swihá každého křeréhož za
 syna při gimá. Přígmáteliž kážej,
 Bůh se wam podává gako synům.
 Nebo kde gest syn, gehožby netrestal
 Dce? Pakliž ste bez kážně, tedyste
 epžoložňata a ne synowé. Každé
 sye trestanj kžž gest přítomně, než da-
 se potěšně / ale potom přinášj rozko-
 šné owoce spravedlnosti, tēm křerj
 by

by potrestáni byli (Žid 12.) A
 skrze svého Apostola, (Skut. 14. 22.)
 je skrze mnohá sfažení gti musíme
 do Krolowstwj Božího. Item,
 Všickni kteříž pobožně živi byti
 chtějí / je protivenstwj snášeti mu
 segi w Křestu Běžíti. (2 Tym. 3. 12)

[Giau rohowé] Kohn tedy těmi
 rozuměgi se mocny nepřátelé Ekrwe,
 Kralowé, Knížata, Potentátowé, pro-
 tivených se Ekrwi: w gakémž rozumu
 berau se w Danjele, v wident oněch
 šelm (Dan. 7. 8.) Žež w Zgweni S^o
 Jana (12. a 13. kap.) Drak, totiž Dá-
bel / prawi se, že měl sedm hlav a deset
 Rohů: a Annykryš také tolik w kap. 13.
 to gest podle Angelowa wškladu (17. v
 12.) má deset Kralů / kteříž moc swau da-
 li šelmě. Syc slovo to Roh, má také
 dobře wyznamenání / řdyž se gim Glá-
 wa, čest, moc a šla rozumj: gakž Da-
 wid w Zalmjch často mluwj. A pro-
 uij. roš

tož y nepřátelé Chrſtwe Rohy se gme-
 nugi, pro ſhlu ſvan. Nebo gaťož ro-
 hatj žiwotčichowě ſhlu ſwan w rozhč
 magj/gimiž se netolito bránj/ale y ſſto-
 dj; tat ſwět a nepřátelé Chrſtwe ſwan
 ſhlu magj w mocnčch Potentátič.
 Žeťož gde, že ſobě nepřátel Chrſtwe ne-
 máme ſlehčowati w přirownánj ſebe/tat
 gať ſe ať poſawád čaſto dále/ že ſme
 myſliwati y mluwíwati/ že nám tať
 hlawa a ruce narosli; a tat ſme zapo-
 minali že nepřátelé Chrſtwe Rohowě
 gſau/ſhlu a moc t ſtihánj nás magich;
 a zapominali ſme, že to ne nám než ne-
 přátelů náleží, na ſoně awow ſpoléhati:
 Onino w wozčch a ſonjch dauſſagj/
 dj Prorok (Zal. 20.) Žeťož poſſlo
 že w rozhněwánj Božim gegich mocz s
 ſwojim ſſim wrowumíwati muſſme/
 tat že poraženi gſane ſíſati muſſme s
 Geremiášſem/ Oděal w rozpalenj hně
 wu ſwěho wſſecken roh Izraelů: a na
 proti tomu roh protivnjſkú naſſich
 w yzdwiſk

wyždwihl (Thren. 2 3 17.)

A protož věmež se zanechawati spoléhání
w sebe a w lidi: Nedauffegte w Knj-
žatech/ synowé lidští glau w nichž
neni wyswobození: Nebo wyháň
duch gegich a wracž se do země: a
tať myssleni gegich wnie přicházegj.

(Zal. 146. 3.) Wybrž wročiště své
měmeť Krystu/ proto že on gest roh
spaseni/ (Luk. 1. 69.) geho s pokorau, a
poniženosti, a wynáwánym hříchů
swých prosíce/ aby nás od rohů gedno-
rožců wyprostil/ (Zal. 22. 22.) a ge s
gegich moč, moč ramene swého pora-
hl/ tať gatž gindn wšdychn nepřátelům
swým činil. Smitůž se nadnámi
Hospodine/ neboť sme welmi znuzeni.
Spomoz nám Bože spaseni nasse-
ho pro slawu gména swého wytrhni
nás/ a buď milostiw hříchům našim
pro

pro

pro gměno swě/ (Zal 69. 8. 9.)
 A tak nám dobře bude. Nebo blahos-
 lawený gest ten gehoý spomocný
 gest Bůh sylný Jakobů/ a gehoý na-
 děge složená w Hospodinu Bohu ge-
 ho. (Zal. 147.)

[Kobowě čtři] Znameney, že ne-
 přátelé ne gen Kobu se přironáwagi/
 ale Kobům, a to čtřem: pro vtázání
 ne gen moc, ale y množstwj gich. Neb
 at se mlčj o Bhlawnim nepříteli/ který
 se y o naši hlavu Krysta pokaussel/ Dá-
 blu s Angelj gehoý at se mlčj o domá-
 cím lstiwém nebezpečném nepříteli, Zé-
 luz; at se mlčj o posledním našem ne-
 příteli, Smrti/ gako y o wšech bezbož-
 ných a pokřtených, ja audy Chřtwe se
 wydávajících: gals mnoho medle gest
 jaetwě vkrutných protivníků Chřtwe.
 Ach coý sau mnoho nepřátelé mogi.
 Aj Dawid/ gals mnoho powstawagi
 proti

proci mně Mnohý mluví o dušce
mé/ Nemá tento žádně pomoci w
Bohu (Gal. 3. 1.) Což tedy geť
malá hrstčka Chřtwe, proti takowým
nepřátelům? Co malé stádečko
Boží, proti takowému hlučícímu
množství? Co lodička Páně malá,
proti takowě zbaureného Moře wztetko-
sti? O coť geť potřeby bázně/potřeby
bedlivosti/potřeby modliteb! Bďte mo-
dlce se (dj Kryštus, Jabyšce newessli-
w pokuseni (Mat 26. 41.)

Nebo Chřtew pro množství nepřátel-
ských gednát z toho/gednát z onoho mi-
sta/gednát popravě, gednát po lewé stra-
ně, gednát popředu, gednát pozadu, wždy
cky na sebe autoky má: galž y nyní o-
taussime/ že gmenowitě Chřtew ne gen-
Roh/ale rohy proti sobě má, a to rohy
čtyry/to geť odewšlech stran powstawa-
gich nebezpečnstwi: a neobránili toho
prawice Boží, gessie hůře býti může.

Ale

Ale Bohu chwála / že ačkoli mnoho gest
 nepřátel / více wšak přátel / ačkoli my se
 brániti nevmíme, gsau wšak gns křesť
 nás brániti vměgi, více slyš y vměni
 než nepřátelů naši magich. Služe-
 bník Eliáš mnoho nepřátel vhlédage
 stříl; Ach Pane můj což budeme
 činiti? Prorok řekl / Nebog se, více
 gest těch křesť s námi gsau, nežli těch
 křesť s nimi. Y modlil se ika / Ho-
 spodine otevři tomuto oči aby widěl
 y otevřel mu, Bůh oči, a spatřil, a
 ay hora ta plná byla ohniwých ko-
 nů a wozů wůkol. Nebo se Angel
 Hospodinů wogensky klade wůkol
 těch křesť se ho bogi a zastává gich.
 (Zal. 34.)

Chwála buď Bohu / že ačkoli nepřátelů
 na nás maag črných roby / Beránel wšak
 jase proti nim má sedm roků, a sedm očí
 (Zgew. 5. 7.) t. mnohem více opatrně
 sta

255
fil a slyt k obhagowanj Chrſtwe/ nežle
gt oni magi k kaſenj Chrſtwe. **Ges**
mu zaſiſtē dāna geſt moc na Nebi p
na zemi. (Mat. 28.) protož ſelež
nym prutem hñěwu ſwěho porážj ge.
(Zal. 2.) Protož nebož ſe malickē
ſtadce, (Luf. 12.) Dwěch mſch ſadn
mi netwyrhne ž ruky mē: Gā a D
tec gedno gſme. (Jan 10.) Wel
kē geſt porēſſenj/že on a Chrſtwe gedno
gſau. Nebo to gt pauhá láſta, ſkrze niž
ſe snāmi ſpogil: ale mnohēm wēſſi porē
ſſenj geſt/že on a Dtec gedno gſau. Ne
bo to geſt pauhá wſſetmohauchnoſt a ſhla
ſkrze niž on ſpolu s Dteem Būh praw
geſt. Pro láſtku pomáhari chce, pro ſh
lu máže: necheť geſt geſtē gednau tak
mnoho rohā w ſwětē.

[Kterž žmjtali Izrael/a **Ges**
ružalēm) Zdáloby ſe že doſti bylo křic
Izrael/ poněwadž by ſe tu Jāda n **Ges**
ruja

27
msti chcéti: ale toho že se neděje/ bavit
proti nim rohn své, Potenciám světa.
A tak gest nepřekněgi o Geruzalém či-
niti. Ale dobré myslí buď pobožná
dusse, poněwadž o Geruzalém gest činiti.
Nebo co praví málo před těmito slovy
Bůh? Horlím horkením velikým
pro Geruzalém zc. (v. 14.) Ne-
vybogužít ho nepřátelě, nikoli nevybo-
gugi: nybrž sobě hlavu a rohn své a roz-
vážegi, gistorně. Nebo světejší Berá-
nět, a učiněn gest živem a potolení
Jáda, zc.

Zmjeali.) Tím vložuge Pro
toť trogi věc. 1. Ze nepřátelě
ne gen chcéti a mohli štoditi Chřtvi/a
le že se skutem pokusyli, a zlost swau
nagewo wynestl. Coť k tomu slau-
ši/abychom znacie skutečnou zlost ne-
přatel, Křestanské opatrnosti wždycky
ostřihali/pti holubičji sprostnosti y hadi
také opatrnosti vživagice (Mat. 10.) a
s iſ. nemysle

nemysliti, gaťoby neptátele nadarmo ro-
by nosyli. Die nadarmo gisti, než a-
by gimi žmítali / pokud gim nemohš mo-
žné. Protož oklamáwari se nede-
me / byť se někdy y lisali a lahodili: ni-
čimž to gest / Slowa gegich gsau gaťo
med / ale nohy gegich chřiwě t wyléwá-
ni frwe. Příčina toho: Rohowě
gsau, neptátele gsau: magi moc, a magi
chřiwost t škození, ginať nic.

2. Ukazuje jim slowem / že ne gen
se pokaušegi neptátele / ale také štěstí
magi, že wiščí nad Chřtwi: arť oni že
wuhřámagi, Chřtew stracuge, klesá, wpo-
elačeni přichází. A tent gest wšob a
los Chřtwe, žmítanu, trápenu, šlapánu
bžeti: slowem, Křtí. Protož se
Papistům mámiti nedejme / prawjchm
žebh žewnitřni štěstí znamením byťo
Chřtwe prawě: a nawroci tomu křtí a
medačeni znamením šalešné Chřtwe.
D niko! Euto widjme, že neptátele wš
žylt, lid Boží 70 let w žageti a ro-
pgle.

pešlenj drželi: nic méně wšak Izrael-
ský lid Chrkwi prawau zůstáwal. A
podobně býwalo gindy/ za staré y nowé
Chrkwe. A protož strog se tdozeli
w Izraeli, w Judsku, a w Geruzalému
gdy a bñti chceš, k křiži: a strog se časně,
aby řdnýb pšisel, vdamě a nepřeliwě wy-
státi mohl. Nebo to w Chrkwi w řdy-
cký bñti musy. Prawdať gest sye, že
Chrkew na gednom neb druhem mjestě
nědy odpočinutj má: a wšak to odde-
chnutj radšse býwá, nežli stáky pokog: a
gestliže gest na gednom mjestě, na dru-
hém neni. Země nědy přispjwá na
pomoc ženě (Zgem. 12. 16.) to gest,
Kralowé nědy býwagi přestaunowé
Chrkwe, a Kralowny chowacký gegi
(Iat. 49. 22.) Ale brzy zase pšichá-
y drak (Zgem. 12. 17.) a šselma hne-
d a následugšch Kapitole wysstupuge ta-
ť, aby bogowala s Chrkwi.

3. Znameny wšak, že Prorok ne-
c. iij, prawy

prawi, kteriž zkažili a wyhladili Gerny-
 lém, než že zmítali. Tu zagistě wid-
 me, gať daleko se moc a rozteklost nepřá-
 tel wztahuge. Zmítati Chřtwi mo-
 hau, wyhladiti nemohau. Přičina
 toho tato, že Křysta nemohau wyhladiti,
 gehož audowě gšine my. Kdyby Chř-
 tew mohla zkažena býti, Křystusby ne-
 byl Křystus/to gest Král Chřtwe své-
 hlawa Chřtwe své: proto žebn gi ne-
 měl. Ale nedowědauť toho Dbrowě to-
 to/ by pak wšecky horn wšech moch
 swých na hromadu složili/aby do Neb-
 dosáhnutí, a Křysta wybogatiti mohli.
 Protož zmítaji toliko. Načť ačkoli
 šyc wěťichmu srdcy dšwari se těžko/ kdy
 w geho Wlasti a ginde Slowo Boží a
 geho následownicy nášli, zmítání a wi-
 chrowání, trpy: owšem kdy sám wy-
 hnanstwi, wěstí, a jiné bolestné wěch-
 snášteri musš: a wšak má přitom potě-
 šeni, kdokoli sláwu svého nebeského Ot-
 ce miluge. Nebo takowě zmítání a
 rozpř-

31
rozptýlování eo giného vůsobí, než že se
pravda Evangelium S. čím způsobem
rozšířuge? tak že místo toho kde právě ro-
gediném místě neb fragině byla, potom
se do desíti roznesl, nžbrž povssem svěť
Kdž Saul Geruzalemskau Ehrtem
rozptýlil/rozptýlens kázali povssem Jūd-
stwu a Samari. (Skut. 8.)

Kdž před půl patem stem let Walden-
stij i Lionu vyhnaní a rozptýlení byli
roznesseno bylo čistě věni po Frankre-
chu, Itálii, Hyspanyi, Němchch, Če-
chách, Anglii, a až do Konstantyně pole.
I Kdž za Ferdynanda prvního před le-
ty osmdesáti Bratři i Eech wypovědi-
ni, roznesli s sebou věni čistě do Polska
a Prus i tak že nepřátelš spartnš inst
svěho Ehrťwi imitání mšwagi. A
kdyby gich Kniže světa tohoto neosle-
pil/gistěby gakožto lidé opatrní maudke
gi činitli/aby nás s pokogem nechali: po-
něwadž se čím způsobem Králowstwi An-
gltystowo gen zemalšwá. Nebo kde
prvé

privé na gednom místě Evangelium tro-
pěti nechtěl/ potom že na vssech místech
slyšeti musš; a tdyž nechtěl zdaleka sly-
šeti, že geg Antykrystem gmenugi/ mu-
šš sobě totěž časem w Ríme slyšeti/ tdyž
mu to Mučedljičy w oči mluvi. A
můžeme w pravdě říci/ že samo to pádu
Antykrystova znamením gest, že sobě po-
koge dáti nechce/ nhrž s Cyrkvi bogu-
ge, a nad námi vstěš. Nebo poně-
wadž svjm bogem giného nic domesti
nemůž (až pak on vynakláden na to
všsetu svou moc a vměni, gak chce) než
že větších rozmeráni a rozptřleni bhwagi
giste musš naposledy vmdijti a ihykau-
ti: nech se on wine, frauš, točj a wříš,
gak chce.

[Kohowé fceřj zmjstali Židu]

Že lid Boží zmjstán byl, toliko to nepi-
relám ptiřisuge. Proč, řekly ně do,
poněwadž giné dvě vřičiny gsau? gme-
nomitě, hřichowé Cyrkwe/ pro něž ne

Conf. Tr. III. 10. 14. 1. stana
et passim.

stána bŕwá (gafŕ Dannel w 9 kap. toli
 to hŕichŕm swŕm a lidu swého rozprŕle-
 ni swé pŕipisuge) a Bŕh w rozhně-
 wánj swém Chŕem bigicŕ, gafŕ wy-
 znáwá Dawid; Boŕe (pŕp.) kŕerŕis
 nas zawrŕhl a roztrŕhal. (Zalm 60.)
 A Amos dŕ: Mŕni toho zleho w Mě-
 stě gehoŕŕby newčinal Hospodin (A-
 mos 3.) proč se tedy tuto ani o hŕi-
 ssich lidu, ani o Boŕi sprawedlnosti
 zmínka nečinj? Odpowěd: proto ŕe
 toto geŕt wŕdění milosti, pro potěssenj li-
 du: tŕnby pak, gim hŕichy gegich a swŕg
 huŕm Pán Bŕh pŕipominal, nebyloby
 to tu potěssenj slauŕŕilo, neŕ t hrŕzn, ne t
 radoŕti neŕ t ŕámustku. Protoŕ na ten
 čas sprawedlnost swau na stranu stawŕ,
 a hŕich gegich za hŕbet, a winu klade na
 neptáreln toliŕo. Toŕ Chŕtwi t weliké
 mu potěssenj slauŕŕi: aby wěděl, ŕe to ne
 Bŕh pro hŕichy proti nim boguge/sni-
 mi smŕŕt gŕa w Kŕystu, neŕ ŕe to gen lidé
 a dopu-

a dopuštění jeho činů. Nebo předně,
poněwad; nepřátelé Chrſtwe modlají
ſſau, bezbožní, ſwě: ſſej lidé, zawirá od tud
wěřic; / že ge ted; gſtorně Bůh (gak; ſ
to kter; ani na ſwém lidu nepravostí
nepřehlídá) tu pomſtám chowá.

Za druhé, poněwad; nepřátelé Chrſtew
trápíce pro žádný dobrý cěl toho nečiní:
a činí to nemírně, s vtruností / a hněwa-
gi tím Boha / zawirá opět Chrſtew že to
pro Boží ſprawedlnost a miloſrdenſtwí
blauho tak ſtáti nemůže: ſſaužením li-
toſtí / a ſ vtruníám zúſtítoſtí, že ſe o-
ſwe. Nebo tak Bůh před těmito ſlo-
w; praví: Horlím pro Geruza-
lém a Spon horlením welikým / a hně-
wám ſe náramně na ty Národy / kte-
ří; kd; ſem gá ſe malíčko rozhně-
wal, pomáhali ſ zlému. Protož
takto praví Hoſpodin: Nawrátil
ſem ſe ſ Geružalému miloſrden-
ſtwím

35
střem, dům můj staven bude v něm,
dy Hospodin.

Naposledy, při této první věci
znameneníe způsob Angelického mluve
ní. Tito Rohové glau kteříž zmi-
tali Jidui: misto, tito rohowé zname-
nali ty kteříž zmitali Jidau: každéhož
gmenovitě mluvenj y w Swátosti se o-
žirá, že to co se wyznamená, samé-
mu znamení se připsuge re.

A toť gest o První věci promlu-
veno: přistoupil bychom k druhé, aby-
chom Viděti o Rohách strážejících
rohy národů rozmášli: ale poněwadž
čas pomnul, k jiné chvili se odloží.

Bůh kterýž gest Bůh wšeho po-
těšení/račíž pověni a potěšení toto w
těchto zarmancenských časích, hluboko w
srdce naše sám wkládati: A poněwadž
nyni k stolu jeho swatému přistupovati
máme, on račíž milosti swau rohy hři-
chů našich potěžit, a nám y srausseně
srdce

36

střoce nad nimi, y porčšsené S'wědomi po
odgeti gich střze Krysta dáti/ do ludy se
do wěčné bezpečnosti nedostaneme, kniž
ani žádných proti sobě čolichch Rohů
míti /ani o odvrácení a porjráni gich
starati se nebudeme / sytoť hogněho we
seli před obličegem geho a dokona-
lé vtěšseni po Prawich geho
magice, nawěky wěků.
Amen.

